

stillelsen af vore behov, beskæftigelsen for vore fattige, forbedringen af vore jorder, omsorgen for vore søfolk, rigets mure, vor velstand, vore kriges kraft, vore fjenders rædsel. Af alle disse store og vægtige grunde støtter så mange velstyrede stater standen og beskytter omsorgsfuldt foretagendet, og ikke alene ved politisk at fremme den men også med styrke at beskytte den mod al fremmed uret, eftersom de anser det for klog statsmandskunst at bevare og forsvare, hvad der hjælper dem og deres land.

64. Slavehandel på Afrika

Uddrag af Kaptajn Thomas Phillips beretning om en rejse fra England til Vestafrika og derfra til Vestindien 1693-94. Beretningen er skrevet under rejsen ombord på skibet Hannibal.

Efter min tilbagekomst til England var jeg i nogen tid uden beskæftigelse, indtil min altid agtede beskytter og velgører Sir Jeffrey Jeffreys, der havde forstået, at skibet Hannibal på 450 tons og 36 kanoner var til salg, gav mig ordre til at købe det, hvilket skyldtes hans usædvanlige gavmildhed og velvilje mod mig. Efter at han havde gjort det, behagede det ham at lægge pengene ud af egen lomme. Bagefter lykkedes det ham, at få sin agtede broder John Jeffreys, Sam. Stanyer, daværende underdirektør i det afrikanske kompagni, og andre fremtrædende købmænd til at blive parthavere sammen med mig, og derpå anbefalede han mig og skibet til Royal African Company of England (:dette handelskompagni havde fået

monopol på Afrika-handlen fra den engelske regering). På grund af ham blev jeg accepteret. Jeg kom i dets tjeneste til en handelsrejse til Guinea (: fællesbetegnelse for Vestafrika fra Senegalfloden i nord til Congofloden i syd) efter elfenben, guld og negerslaver. Da jeg havde den nødvendige last ombord til at købe dem for og de nødvendige forsyninger, varer og forråd osv. til kompagniets forter og faktorer (: befæstede handelsstationer), var mine forretninger i London overstået, og jeg tog med en båd til Gravesend den 5. september om aftenen og gik ombord omkring kl. 11 om aftenen (...).

Indtil den 5. oktober om morgenen havde vi smukt vejr, smult vande og god vind fra syd-sydvest, der om aftenen drejede mod sydøst og øst og indbød os og resten af de udgående skibe i the Downs (: ved Themsens udløb) til at stikke til søs.

Den halve snes skibe, der skulle til Vestafrika fulgtes ad på den første del af rejsen. Den kaptajn der kendte ruten bedst førte an. Blandt de skibe der skulle til Guinea var Hannibal og East-India Merchant. I slutningen af december 1692 nåede de to skibe frem til Guineakysten. Men de måtte lægge ind til Kap Mesurado, for at få repareret East-India Merchant, der havde været ved at forlise. Den 9. januar 1693 fortsatte de sydpå mod Slavekysten. På vejen passede de Guldkysten, hvor de lagde ind ved Cap Coast-fortet, i det nuværende Ghana, og ved faktorerne i Anamabo og Accra. Formålet med den del af rejsen var dels at afsætte varer medtaget fra England (bl.a. musketter, krudt, klæde, messingkedler og talg), dels at købe pro-

Slavernes opholdsrum i lasten på slaveskibet Albatros. Akvarel udført af et øjenvidne i sidste halvdel af 1700-tallet.

viant til den forventede slavelast (bl.a. ris, peber og majs), dels at deltage i den lokale handel. Først den 21. maj er de nået frem til Whydah på Slavekysten.

Her til morgen gik jeg i land i Whydah ledsaget af min læge og hovmester, den nuværende kaptajn på East-India Merchant, Mr. Clay og hans læge og hovmester. Med os havde vi omkring et dusin af vores sømænd som bevåbnede vagter. Vi skulle blive der, til vi kunne skaffe 1300 negerslaver, som var det antal, vi begge ønskede: 700 til Hannibal og 650 til East-India Merchant. Det i

henhold til vores kontrakter med the Royal African Company. Vi brugte omkring 9 uger til at skaffe det antal(...)

Vores faktori (...) ligger tæt ved sumpene, hvad der gør det til et meget usundt sted at leve. De hvide mænd, som det afrikanske kompagni sender dertil, vender sjældent hjem, så de kan berette om det. Det er omgivet af en mur af ler, der er omkring seks fod høj. På sydsiden ligger porten. Indenfor er der en stor gård og et klinet, tækket hus, hvor faktoren bor med de hvide mænd. Desuden et varehus, et opbevaringssted til slaver, et sted, der

meget upassende kaldes svinestien, hvor de begraver deres døde hvide mænd. Der er også en god smedie og nogle andre små huse.(...)

Så snart kongen havde forstået, at vi var landet, sendte han to af sine caboceer eller adelsmænd, der skulle hilse på os i vort faktori, hvor vi regnede med at blive den nat, og så aflægge vores hoflighedsvisit hos kongen den næste dag. Dette fortalte vi dem, og de igen - gennem en løber - deres konge. Herpå sendte han yderligere to af sine store mænd for at invitere os derhen den aften, idet han sagde, at han ventede os, og at alle tidligere kaptajner plejede at besøge ham den første aften. Da vi ikke ønskede at bryde skik og brug eller fornærme hans majestæt, tog vi vores køjesække, og Mr. Peirson, jeg selv, kaptajn Clay, vores læger, hovmestre og omkring 12 bevåbnede mænd som vagter, blev ført til kongens by, der rummer omkring 50 huse.(...)

Gennem hans tolk overbragte vi ham vores taksigelser og forsikrede ham om den store hengivenhed, som vores herrer - the Royal African Company of England - nærrede til ham på grund af hans høflighed og korrekte og retfærdige behandling af deres kaptajner. Skønt der var mange andre steder med flere negerslaver, der anmodede om at handle med kompagniet, havde de dog afslået de fordelagtige tilbud på grund af deres velvilje mod ham. Derfor havde de sendt os for at handle med ham, for at forsyne hans land med nødvendighedsartikler, og vi håbede, han ville bestræbe sig på at bevare deres gunst ved en venlig behandling af os og ved korrekte handelsmetoder, således at vi hurtigt kunne få de slaver, der var formålet

med vores rejse, og at han ville nøde sine caboceer til at yde os retfærdighed og ikke narre os med deres priser.(...)

I henhold til vores løfte besøgte vi kongen med vareprøver fra vores last og havde vores forhandlinger om priserne, skønt ikke uden besvær. Han og hans caboceer forlangte meget, men til sidst enedes vi. Så fik vi udpeget varehuse, et køkken og boliger, men ingen af vores rum havde døre, før vi lavede dem sammen med låse og nøgler. Næste dag betalte vi vores afgifter til kongen og caboceer'ne, som det senere vil ses. Derpå blev klokken beordret sendt rundt (: en mand gik fra sted til sted og slog på et hult jernstykke) for at meddele folk, at de kunne bringe deres slaver til slaveindhegningen for at sælge dem til os.(...)

Når vi var i slaveindhegningen, var kongens slaver - hvis han havde nogen - de første, der blev udbudt til salg, og caboceer'ne var meget pågående mod os for at få os til at købe dem og ville næsten tvinge os til det, før de ville vise os andre, idet de sagde, at de var Reys Cosa, eller kongens slaver, og vi kunne ikke afvise dem, skønt jeg så, at de fleste af dem var de allerværste slaver i indhegningen, og vi betalte mere for dem end for nogle af de andre, hvilket vi ikke kunne forandre, da det var en af kongens forrettigheder. Så bragte hver caboceer efter rang og stand sine slaver frem, den største først osv., og vores læge undersøgte dem på alle led og kanter for at se, om de var sunde på lunger og lemmer, idet han fik dem til at hoppe og strække armene hurtigt i vejret, og så dem i munden for at bedømme deres alder. For caboceer'ne er så snu, at de berberer dem tæt, før vi får dem at se, så vi